

Målspråkbruk i engelsk- og fransk-klasserom

Elevytringer og lærerrespons

Eva Thue Vold, UiO og HiØ

Tal! - den fællesskandinaviske konference om mundtlighet / muntlig kommunikation i fremmedsprogsundervisningen

København, 28.-29. oktober 2021

Bakgrunn

LISE: Linking Instruction and Student Experiences

Lite samarbeid på tvers av språkfag i norsk skole (Haukås 2016)

Læreplaner (versjon 2020)

Engelsk

- Faget skal forberede elevene på en utdanning og et samfunns- og arbeidsliv som stiller krav om engelskspråklig kompetanse i lesing, skriving og muntlig kommunikasjon.
- Kunnskap om og en utforskende tilnærming til språk, kommunikasjonsmønstre, levemåter, tenkesett, og samfunnsforhold åpner for nye perspektiver på verden og oss selv.

Fremmedspråk

- Formell og uformell kommunikasjon lokalt, nasjonalt og internasjonalt krever språkkunnskaper og kunnskap om andre kulturer og levesett.
- Faget skal bidra til at elevene får kjennskap til ulike identiteter, tenkemåter og verdier, uttrykksformer, tradisjoner og samfunnsforhold i områdene der språket snakkes.

Materiale og forskningsspørsmål

- **Materiale:** Ca. 40 skoletimer på 10. trinn (20 i hvert fag fordelt på fem skoler: fire timer per fag per skole)
- **Klassestørrelse:** Oftest 20+ i hver engelskklasse, 10-20 i fransklassene
- **Spørsmål:**
 - 1) Hvor mye målspråk snakker elevene?
 - 2) Hvilke temaer snakker de om på målspråket?
 - 3) Hvordan responderer lærerne på elevenes målspråkytringer?

1) Mengde målspråk

Engelsk

- I snitt 57 elevytringer per klokke time
- Gjennomsnittlig lengde 15,4 ord

Fransk

- I snitt 13 elevytringer per klokke time
- Gjennomsnittlig lengde 5,6 ord

2) Tema/aktiviteter på målspråket

Engelsk

- Det amerikanske presidentvalget
- Tenåringsgraviditet
- Verdens kulturarv
- Globale utfordringer
- Dødsstraff
- Fordeler og ulemper ved å være ung
- Formelt vs uformelt språk
- Å uttrykke hva man liker/ikke liker
- Litterære sjangre (fabler og noveller)

Fransk

- Beskrive bilder, personer, Norge
- Formulere setninger utfra nylig lært grammatikk
- Oversettelser
- Høytlesing
- Oppgaver knyttet til lese- og lytteforståelse. Tekstene omhandlet elevutveksling til Canada

3) Lærerrespons

Målspråkytringer med og uten feil

Engelsk

83% *target-like*, 17%
non-target-like

Fransk

41% *target-like*, 59%
non-target-like

Lærerrespons: Target-like

Engelsk

Flest tilbakemeldinger på innhold: kommentarer, sammenfatninger, oppfølgingsspørsmål

L: *By the end of 2015, 102 countries in the world had abolished death penalty. How many countries are there in the world?*

E: *I don't know, 300?*

L: *Yes, around 300. So about one third of the countries in the world have no death penalty.*

L: *And then these yellow states, [student name]? What will you say about them?*

E: *They are swing states*

L: *They are swing states. And what does it mean to be a swing state?*

Lærerrespons: Target-like

Fransk

Svært få tilbakemeldinger på innhold. I stedet gjentok lærerne ytringene eller ga korte, bekræftende svar:

L: *“Jeg er veldig trist og ulykkelig”.
Hvordan sier vi det på fransk?*

E: *Je suis très triste et malheureux.*

L: *Malheureux. Je suis très triste et malheureux.*

L: *Qu'est-ce qu'elle mange à l'école ?*

E: *Elle mange un lunchbox*

L: *Oui !*

Lærerrespons: Non-target-like

Engelsk

- Flest tilbakemeldinger på innhold
- Lærerne rettet på eller hjalp til i ca. 35% av *non-target-like* elevytringer
- Implisitte rettelser
- Metalingvistisk informasjon ble aldri brukt i forbindelse med rettelser

L: *What happened on Tuesday?*

E: *We had a English lesson.*

L: *On Tuesday, yeah we did.*

Fransk

- Svært få tilbakemeldinger på innhold.
- Lærerne rettet på eller hjalp til i ca. 86% av *non-target-like* elevytringer
- Eksplisitte rettelser
- Metalingvistisk informasjon ble gitt til ca. 20% av *non-target-like* ytringer

E: *Tu es beau ((uttalt /bø/) et charmant, mais je suis amoureuse d'autre garçon.*

L: *d'un autre garçon. Kan du si "beau"? Ikke "/bø/", men "/bo/", vakker.*

Lærerrespons: Non-target-like, forts.

Engelsk

- Implisitte rettelser
- Metalingvistisk informasjon ble aldri brukt i forbindelse med rettelser

L: *Who always wins California?*

E: *The Democrats.*

L: *Democrats, every single time. What about Texas, [student name]?*

E: *He was a highschool graduate so he obviously must have some mental intelligence. Eh, and this can kind of led to that he dont... he didn't kill the girl.*

L: *He was too intelligent to commit a crime like that?*

Fransk

- Eksplisitte rettelser
- Metalingvistisk informasjon ble gitt til ca. 20% av *non-target-like* ytringer

E: *Le temps en Norvège est froid et il pleut beaucoup ((froid uttalt feilaktig med d))*

L: *froid, froid ((uttalt uten d))*

E: *froid?* ((uttalt korrekt))

L: *froid, oui. Il fait froid et il pleut beaucoup.*

E: *Je la parle, er det riktig?*

L: *Indirekte objekt*

E: *Ah. Lui.*

Konklusjon

- L2 engelsk framstår innholds-orientert, L3 fransk framstår form-fokusert. I følge læreplanen skal begge være begge deler.
- Er det en forskjell mellom fag eller mellom nivå?
- Et ensidig fokus (enten det er på innhold eller form) har konsekvenser for elevenes læring
- Slutning:
Alternativ 1: Disse er for ulike til å kunne samarbeide!
Alternativ 2: Disse burde samarbeide, de utfyller hverandre!
- Er det rettferdig å legge de samme idealene til grunn for L2 engelsk som L3 fremmedspråk?

Referanser

- **Brevik, L.M. & Rindal, U. 2020.** Language Use in the Classroom: Balancing Target Language Exposure With the Need for Other Languages. *TESOL J*, 54: 925-953. <https://doi.org/10.1002/tesq.564>
- **Haukås, Å. 2016.** Teachers' beliefs about multilingualism and a multilingual pedagogical approach, *International Journal of Multilingualism*, 13:1, 1-18, <https://doi.org/10.1080/14790718.2015.1041960>
- **Sheen, Y. & Ellis, R. 2011.** Corrective feedback in language teaching. In: E. Hinkel (Ed.), *Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning, Volume II* (pp. 593–610). Routledge.
- **Vold, E. T. & Brkan, A. 2020.** Classroom discourse in lower secondary French-as-a-foreign-language classes in Norway: Amounts and contexts of first and target language use, *System* 93, <https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102309>